

Parkolókataszter felmérés Belső- és Középső-Ferencvárosban

2022. augusztus – 2023. augusztus

Készítette:

FEV IX. Zrt.

2023.

Előzmények

Budapest Főváros IX. Kerület Ferencváros Önkormányzatának Képviselő-testülete 2022. június 22-ei ülésén úgy döntött, hogy a korábbi pilot projekt alapján Parkolóhely- és gépjárműkataszter elkészítése érdekében felkéri a FEV IX. Zrt.-t, hogy a Hatósági Iroda Építésügyi Hatósági Csoportjával és az Adóirodával együttműködve Belső- és Középső-Ferencváros területén, a Haller utcáig terjedő területen lévő háztömbök szerint gyűjtse össze a gépjárművek és parkolóhelyek számával kapcsolatban elérhető adatokat, annak érdekében, hogy a jövőben pontosabb adatok álljanak rendelkezésre a parkolási és az ahhoz kapcsolódó környezetvédelmi kérdésekhez.

Mindez azért is fontossá vált, mert Budapest sűrűn lakott területein, mint amilyen Ferencváros jelentős része, a parkolás egyre növekvő problémát jelent. 2000 óta a Budapesten és Pest megyében bejegyzett személygépjárművek száma a másfélszeresére, 1 millió 386 ezerről 2 millió 39 ezerre nőtt. Mindeközben éppen a sűrűn lakott területeken a legnagyobb az igény arra, hogy a kevés megmaradt közterületet ne gépjárművek tárolására használjuk, hanem olyan funkciót alakítsunk ki, ami megfelel a lakóközösségek jelenlegi igényeinek.

A felmérés módszertana

A Ferencvárosi parkolóhely- és gépjárműkataszter egy olyan adatbázis kialakítását tűzte célul, amely a határolóutakkal meghatározható háztömböket tekinti alapegységnek. Ezért szükséges volt a háztömbben szereplő címhelyek meghatározása a közterület nevével, jellegével és házszámával, illetve az épület és a lépcsőház jelével. A háztömbök meghatározása úgy történt, hogy a háztömbhöz az azt körülhatároló közterületek felületének a háztömbhöz csatlakozó fele tartozik.

Az adatbázis egy-egy háztömbhöz az alábbi adatokat kívánta összegyűjteni:

- 1) a háztömböt körülölelő közterületeken lévő közterületi parkolóhelyek száma;
- 2) a háztömbben, az egyes házszámokhoz, épületszámokhoz, vagy lépcsőházakhoz tartozó ingatlanokhoz kiadott parkolási engedélyek (várakozási hozzájárulások) száma,
- 3) a háztömbben, az egyes házszámokhoz, épületszámokhoz, vagy lépcsőházakhoz tartozó saját, magánterületen lévő, közforgalom számára nem megnyitott parkolóhelyek száma;
- 4) a háztömbben az egyes házszámokhoz, épületszámokhoz, vagy lépcsőházakhoz tartozó magánterületen lévő, de (térítés ellenében) közforgalom számára megnyitott parkolóhelyek száma, ideértve a foghíjtelkeken kialakított fizetős parkolóhelyeket is;
- 5) a háztömbben, az egyes házszámokhoz, épületszámokhoz, vagy lépcsőházakhoz tartozó ingatlanokhoz köthető gépjárműadót fizetők száma, a háztömbhöz köthető gépjárművek számának meghatározása miatt.
- 6) az egyes háztömbökben élők lélekszámára történő következtetés, a rendelkezésre álló, adófizetői adatbázissal.

Mivel a felmérésre és a kataszter elkészítésére nem állt rendelkezésre külön forrás, ezért azt a FEV IX. Zrt. munkatársai munkaidőben végezték akkor, amikor a napi feladatellátások mellett erre időt lehetett szánni. A felmérés 2022. augusztusa és 2023. augusztusa között történt. Ezt követően került sor az adatok elemzésére és a szükséges térképes, grafikai megjelenítés elkészítésére.

Közterületi parkolóhelyek

A háztömböt körülölelő közterületeken lévő közterületi parkolóhelyek száma. A felmérés a forgalomtechnikai térkép felhasználásával történt, helyszíni bejárással, figyelembe véve azt, hogy az egyes területeken történtek-e olyan munkavégzések (pl. építkezés stb.) amelyek a parkolóhelyek számát hosszabb időre, akár hónapokra befolyásolták. Az időközben befejeződő, vagy elinduló további munkavégzések azonban azt eredményezik, hogy egyes háztömbökben az ellenőrzést követő változások miatt a jelenlegi parkolóhelyszámok minimálisan eltérhetnek, de ezek nem befolyásolják a felmérés megbízhatóságát.

Kiadott parkolási engedélyek (várakozási hozzájárulások)

A háztömbben, az egyes házszámokhoz, épületszámokhoz, vagy lépcsőházakhoz tartozó ingatlanokhoz kiadott parkolási engedélyek (várakozási hozzájárulások) száma a FEV IX. Zrt. parkolási üzemeltetési ügyviteli szoftveréből került kigyűjtésre a felmérés végén (2023.08.08.), hogy minél frissebb adatokat lehessen felhasználni.

Magánparkolók (magánterületen lévő, a közforgalom számára nem elérhető parkolóhelyek)

Egy adott háztömbben, az egyes házszámokhoz, épületszámokhoz, vagy lépcsőházakhoz tartozó saját, magánterületen lévő, közforgalom számára nem megnyitott parkolóhelyek száma. Ebbe a halmazba tartoznak a lakóépületek mellett a hotelekhez és irodaépületekhez tartozó zárt parkolóhelyek is, hiszen ezek ugyanúgy csökkentik a közterületi parkolóhelyeken megjelenő gépjárművek számát. Mivel 2020-tól az építésügyi hatósági rendszer elsőfokú hatósági feladatai elkerültek az Önkormányzattól a Kormányhivatalhoz, és már a pilot projekt alatt nyilvánvalóvá vált, hogy onnan az adatokat nem lehet megszerezni, alapvetően a Hatósági Iroda Építésügyi Hatósági Csoportja által készített és vezetett adattáblákat lehetett felhasználni, amelyekből a 2020. előtti építkezések mélygarázsainak, magánparkolóinak számai voltak kinyerhetőek. Ezt egészítette ki fotótérképek alapján az egyes háztömbök egyedi elemzése, hogy a rendelkezésre álló fotó (légi, műhold) és az utcaszintű nézet alapján azonosítható-e parkolóhely. Ez az eljárás csak a felszíni, látható parkolóhelyek azonosítását tette lehetővé. Végül helyszíni bejárás módszer következett, ami azt jelentette, hogy a területet végig sétálva, egyenként kellett azonosítani azokat a házakat, ahol van saját parkoló. Az egyes házak esetében a magán parkolóhelyek számának azonosítása nehézségeket okozott, mert sok esetben nem kaptuk meg a magánházak parkolóházaiban/garázsában lévő magánparkoló helyeinek számát. Mindezekért a magán parkolóhelyek száma nem teljes és nem naprakész.

Díjfizetős parkolóhelyek (parkolóházak, foghíjtelkeken kialakított parkolók)

A háztömbben az egyes házszámokhoz, épületszámokhoz, vagy lépcsőházakhoz tartozó magánterületen lévő, de (térítés ellenében) közforgalom számára megnyitott parkolóhelyek száma, ideértve a foghíjtelkeken kialakított fizetős parkolóhelyeket. Digitális térképek és fotótérképek alapján az egyes házak egyedi elemzése történt, hogy a rendelkezésre álló térkép (megjelölve rajta a parkolóházakat) és fotó (légi, műhold) alapján azonosítható-e parkolóház vagy foghíjtelken üzemelő parkolóhely. További adatszerzési eszköz volt az azonosított parkolóházak, parkolóhelyek internetes felkutatása az egyes parkolóhelyek befogadóképessége miatt. Végül helyszíni bejárású felmérés történt az egyes területek ellenőrzésével, egyenként azonosítva azokat a házakat, ahol van parkolóház, vagy üres telken történő parkolószolgáltatás. Majd vagy a helyszínen, vagy azt követően utólag, internetes kereséssel lehetett azonosítani a szolgáltatót és a parkolóhelyek számát. Az egyes parkolóhelyeket és parkolóhely számokat nem minden esetben lehetett pontosan meghatározni, mert a parkolóhely üzemeltetője azokat nem mindig adta meg és ha nem lehetett egyéb módon pontosítani, akkor egyedileg kellett meghatározni, figyelembe véve a körülbelüli, várható parkolószaámot. Mindezekért a díjfizetős parkolóhelyek száma nem pontos és kisebb eltérések lehetnek a tényleges számokhoz képest, valamint az egyes háztömbök felmérése óta megnyíló, vagy bezáró helyek sem szerepelnek benne.

Gépjárművek száma, a gépjárműadó fizetők száma alapján

A háztömbben, az egyes házszámokhoz, épületszámokhoz, vagy lépcsőházakhoz tartozó ingatlanokhoz köthető gépjárműadó fizetők száma, a háztömbhöz köthető gépjárművek számának meghatározása miatt. A pilot projekt alatt kiderült, hogy az adó-és vámhatósági törvényben meghatározottak szerint a NAV feladat- és hatáskörébe kutatások, elemzések készítése nem tartozik bele, ezért nem kaptuk meg a gépjárműadóval kapcsolatos friss adatokat. Ezért a Polgármesteri Hivatal Adóirodája biztosította az utolsó, 2020. évi olyan adatokat, amikor még az Önkormányzat szedte be a gépjárművek után járó adót (súlyadó). Ezek az adatok nem naprakészek, de statisztikailag mégis fel lehet azokat használni a felméréshez, figyelembe véve az adatbázis hibahatárait.

Lakosok száma, az adófizetők száma alapján

Mivel a népességgel kapcsolatos adatokat, a gépjárműadóhoz hasonlóan nem az Önkormányzat kezeli, és ilyen jellegű kutatásra, elemzésre a gépjárműadó adatokhoz hasonlóan a szakminisztériumtól nem kaptunk adatokat, ezért azokat a Polgármesteri Hivatal Adóirodája biztosította. A felmérés szempontjából előnyt jelentett ugyanakkor, hogy emiatt a gépjárművek és az adózók száma ugyanabból az adatbázisból (2020.) származott, mert így azok korreláltak egymással, és arányosan lehet vizsgálni, nem volt torzulás bennük.

Az adatbázis hasznosítása

A kataszter tudományos meghatározása szerint valamilyen azonos csoportba sorolható dolgokról, tárgyokról, személyekről vezetett nyilvántartás, adatbázis. Ez

jelen összefoglaló mellékletében csatolva van. Azonban a nyers adatsor mellett egy rövid összefoglalót is készítettünk az adatsorok megértéséhez és elemzési, felhasználási lehetőségeinek bemutatásához.

A felmérés célja az volt, hogy a begyűjtött adatokat adatbázisba táplálva látni lehessen, hogy az egyes utcákban, városrészekben milyen módon hozzáférhetőek a lakosok és a közlekedők számára a parkolóhelyek. A felmérés parkolás, illetve parkolóhely központú, az adatok korrelálását a parkolási engedélyszámmal, a gépjárművek és az adózók számával a parkoláson keresztül tudja vizsgálni, figyelembe véve, hogy a parkolóhelyek közül mennyi a lakossági magánparkoló, illetve mennyi parkolóház, vagy felszíni fizetős parkolóhely van a közterületi parkolóhely szám mellett.

Viszont az adatgyűjtés módszertana és a rendelkezésre álló adatbázis állapota miatt az eredmény elsősorban tendenciák és statisztikai minták azonosítására szolgál. Az egyes adategységekkel számolva kb. 5% értékű hibahatárral lehet számolni.

Az adatbázis alkalmas továbbá arra, hogy egyéb folyamatban lévő, vagy a közeljövőben induló projekt számára segítséget nyújtson a parkolási részterületet érintő szakmai kérdésekben, mint rehabilitációs szabályozási tervek, építésügyi kérdések, közlekedésszervezési döntések, környezetvédelmi problémák kezelése, vagy mobilitási, mikromobilitási feladatok felülvizsgálata.

Az adatbázis térképre vetítve háztömb szinten is képes arra, hogy információt adjon a parkolás állapotáról, ugyanakkor az adatgyűjtés módszertana miatt, minden egyes háztömb egyedi elemzése estén szükséges annak külön vizsgálata, figyelembe véve az adott háztömb sajátosságait. Egyetlen háztömbből nem lehet nagyobb következtetéseket vagy megállapításokat tenni, ezért mindenképpen szükséges a helyszíni vizsgálat, mert egy-egy háztömbnek lehetnek olyan egyedi sajátosságai, ami miatt nagyon torzulnak az egyes adatok.

Általános megállapítások

Ferencvárosban a közterületi parkolóhelyek számánál 20%-al több parkolási engedélyt ad ki a kerület, amelynek döntő része a lakossági parkolási engedélyeket jelenti. 7.994 parkolóhely van a fizetős zónákban, míg 2023. augusztus végéig a 2023. évre 9.654 lakossági parkolási engedély került kiadásra. Az adókötelezett gépjárművek száma 2020-ban, amikor még az Önkormányzat szedte be a az adót ezzel szemben még magasabb, a duplája, 20.995 volt.

Az adatok elemzésénél, ahogy a szakmai bevezetésben bemutatásra került, elsősorban a tendenciákat, és az arányszámokat érdemes kiemelni, mert a nagy adatmennyiség miatt, elvész az egyes kisebb, különlegesebb háztömbökre vonatkozó kiugró értékek hatása, viszont a nagyobb területekre jellemző jelenségeket jól lehet vizsgálni. A háztömbök teljes adatsorát az 1. ábra mutatja be.

A vizsgált területen (Belső- és Középső-Ferencvárosban, a Haller utcáig) a lakossági engedélyek száma (5.483) 27%-al magasabb, mint a közterületen lehetséges parkolóhelyek száma (4.288). A gépjárművek száma (12.200) pedig 2,8-szorosa a rendelkezésre álló közterületi parkolási lehetőségeknek. Ezt a hatalmas gépjárműszámot úgy lehet elhelyezni a területen, hogy viszonylag magas számban találhatóak az egyes épületekben magán parkolóhelyek (11.097) (amelyek az újabb építésű lakóhelyeken alapvetően mélygarázsok, a régebi épületek esetében pedig felszíni, udvari parkolóhelyek). Ezek kihasználtságára nem tudunk következtetni, semmilyen adattal nem rendelkezünk arról, hogy minden egyes parkolóhelyet folyamatosan használnak-e. Az viszont látszik, hogy a területen - a sűrű beépítettség miatt - nincs sok lehetőség közvetlenül díjfizetéses parkoltatással foglalkozó gazdasági tevékenységet folytatni, mivel ahhoz telekre van szükség, hogy foghíjtelken felszíni parkolót, vagy beépítéssel, parkolóházat lehessen üzemeltetni. A teljes parkolóhelyszámnak (16.514 db) (közterület, magán, díjfizetéses) az üzleti (díjfizetéses) 1.129 db parkolóhely mindössze 6%-a. Ez azt jelenti, hogy a nem helyi lakosok által generált parkolásokat 5.417 db közterületi és díjfizetéses parkolóhelynek kell kiszolgálnia.

Belső- és Középső-Ferencváros közterületi parkolóhelyeinek telítettségét tehát a következő adatokkal lehet alátámasztani. A területen fellelhető 12e db gépjárműállomány közel felének (5 és fél ezer) van lakossági engedélye. Vizsgáljuk meg, hogy a kb. 6 és fél ezer gépjárműnek miért nincs engedélye és hol parkoltatják azokat a tulajdonosaik, üzemeltetőik. Az adózók számához (8.659 fő) képest a járműállomány száma 12.200 db, azaz 1 fő adózóra kb. 1,4 db gépjármű jut. Még abban az esetben is, hogy az adatok a korábbi adatgyűjtési időpont miatt nem teljesen pontosak, megerősítik, hogy alapvetően mennyivel több gépkocsival kell számolni lakásonként (minden bizonnyal elsősorban az újabb építésű lakóházak miatt). Mivel a kiadott lakossági engedélyeknek mindössze 4%-a vonatkozik a második járműre (451 db / 9.654 db), a jelentős többség a második gépkocsira nem vált ki engedélyt. Ennek oka valószínűleg az lehet, hogy amíg az első jármű engedélyéért mindössze 2.000,- Ft költségtérítést kell fizetni, addig a második után, a jármű környezetvédelmi besorolásának függvényében, és azért, mert a terület a két legdrágább fizetési zónában fekszik, 33 ezer és 150 ezer forint közötti éves díjat kell leróni. Mindezekért a második gépjárműveket magánparkolóknak helyezik el.

Háztömb	Közterületi Parkolók	Magán Parkolók	Fizető Parkolók	Lakossági Engedélyek	Gépjárművek száma	Adózók száma
Háztömb 001	11		130	21	40	34
Háztömb 002	17	76		51	148	119
Háztömb 003	10	74		61	136	100
Háztömb 004	38	159		62	141	100
Háztömb 005	36	116		74	193	154
Háztömb 006	28		141	35	60	43
Háztömb 007	44	65		64	103	84
Háztömb 008	48	223		71	267	136
Háztömb 009	18	27		36	65	45
Háztömb 010	40	64		43	108	68
Háztömb 011	30	225	300	80	204	167
Háztömb 012	7	159		66	99	80
Háztömb 013	54			77	105	78
Háztömb 014	40	138		70	179	117
Háztömb 015	30	47		36	76	60
Háztömb 016	53	199		63	147	105
Háztömb 017	39	660		118	321	236
Háztömb 018	11	199		43	113	86
Háztömb 019	30	321		68	169	134
Háztömb 020	87	455		108	223	184
Háztömb 021	38	102		76	156	108
Háztömb 022	30	424		11	47	20
Háztömb 023	61	85		42	45	31
Háztömb 024	54	284		59	131	103
Háztömb 025	44	111		38	78	56
Háztömb 026	63	278		63	144	118
Háztömb 027	58					
Háztömb 028	36	281		41	62	34
Háztömb 029	61	347		62	137	112
Háztömb 030	52	229		35	330	90
Háztömb 031	81	264		205	318	263
Háztömb 032	15	280		37	89	84
Háztömb 033	44	134		68	105	78
Háztömb 034	49	216		21	30	24
Háztömb 035	34	57		80	160	121
Háztömb 036	78	99		104	158	116
Háztömb 037	38	170		40	168	103
Háztömb 038	45	98		84	198	131
Háztömb 039	91	176		110	170	136
Háztömb 040	46			32	243	180
Háztömb 041	67	174		177	328	244
Háztömb 042	150		43	94	332	268
Háztömb 043	45					
Háztömb 052	38			40	84	72
Háztömb 053	76			61	123	89
Háztömb 054	71			72	116	89
Háztömb 055	56			64	187	119
Háztömb 056	45			60	99	63
Háztömb 057	70			66	110	93
Háztömb 058	37	513		47	246	116
Háztömb 059	142	602		162	300	221
Háztömb 060	89	251		84	172	132
Háztömb 061	108	522		173	313	257
Háztömb 062	74	251		83	312	172
Háztömb 063	110	24		109	338	272
Háztömb 101	25	122	25	68	242	114
Háztömb 102	20			2	12	12
Háztömb 103	49			67	119	91
Háztömb 104	53				20	12
Háztömb 105	26				6	1
Háztömb 106	32	97		40	82	65
Háztömb 107	67			47	97	79
Háztömb 108	19			87	235	149
Háztömb 109	47			96	172	139
Háztömb 110	34			64	93	76
Háztömb 111/112	27	250	138	11	22	16
Háztömb 114	53	105	60	34	170	42
Háztömb 115	32			45	75	49
Háztömb 116	100	80		128	256	193
Háztömb 117	30	421		16	71	26
Háztömb 118	27	55	186	76	127	109
Háztömb 119	86	27		62	106	80
Háztömb 120	34	203	106	42	136	70
Háztömb 121	127	197		237	337	240
Háztömb 122	56				16	9
Háztömb 123	44			43	103	78
Háztömb 124	57			53	59	54
Háztömb 125	75	75		137	285	219
Háztömb 126	79					
Háztömb 127	57	51		187	298	227
Háztömb 128	95	92		85	144	110
Háztömb 129	70	143		109	191	154
Összesen:	4 288	11 097	1 129	5 483	12 200	8 659

1. ábra – Háztömbök összesített adatsora

Az engedéllyel rendelkező gépjárművek (5.483) egy jelentős része nem a közterületen parkol, mert egész egyszerűen nincs is annyi parkolóhely a területen (4.288), másrészt figyelembe kell venni a magán parkolóhelyeket is. Ha azokat a tömböket vizsgáljuk, amelyekben vannak magán parkolók, 3 ezer közterületi parkolóhelyre jut a 11e magán parkolóhely, 4 ezer 3 száz lakossági engedély és 9 ezer 7 száz gépjármű. Azaz a járműállomány elméletileg elfér a privát parkolóhelyeken, de a gépjárművek felével, lakossági engedéllyel a közterületen is lehet parkolni. Viszont azokban a tömbökben, ahol nincsenek privát parkolók, és ezek arányaiban Belső-Ferencvárosban jellemzőbbek, az 1.126 db lakossági engedélyre 1.331 db közterületi parkolóhely van, így ennek a járműállománynak mindenképpen az „utcán” kell állni, így laboratóriumi körülmények között mindössze 205 db parkolóhely maradna üresen. Figyelembe véve, hogy ezek a tömbök nem homogén módon, egymás mellett helyezkednek el, érthető, hogy a privát parkolóval rendelkező és nem rendelkező háztömbök környezetében is kevés parkolóhely marad nem lakossági gépjárműveknek.

2. ábra - Belső- és Középső Ferencváros vizsgált háztömb térképe

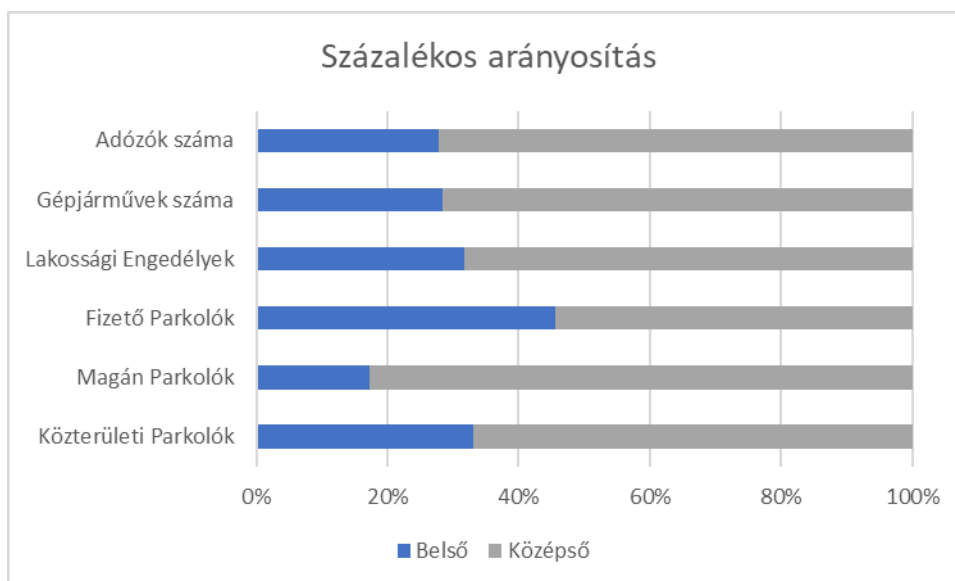
Összeségében Belső- és Középső-Ferencvárosban arányaiban több lakossági engedély van kiadva a közterületi parkolóhelyekhez képest (27%), mint a teljes ferencvárosi parkolóhelyre vetítve (20%). Magas a gépjárművek aránya az adózókhoz (lakásokhoz és lakosokhoz) képest (1,4-szeres). Alacsony a második gépjárművekre kiváltott engedélyek aránya, ezért azokat a járműveket privát parkolóhelyekben tárolják. Viszont az adatok azt is alátámasztják, hogy a helyi lakosok a közterületi parkolóhelyeket is igénybe veszik, mert a teljes magán parkolóhely szám sem elég azok elhelyezésére, sőt arányaiban ennél több jármű várakozik az „utcán”. Ennek pontos száma azonban nem határozható meg ezekből a számokból, mert nem ismerjük a privát parkolóhelyek telítettségi adatait. Végül, nagyon alacsony a díjfizető parkolóhelyek száma a teljes parkolóhelyhez, de csak a közterületi parkolóhelyekhez viszonyítva is. A jelenlegi állapotot figyelembe véve, a

közterületen a jövőben is telítettek lesznek a parkolóhelyek, mivel a lakossági mellett a kívülről érkező gépjárművek folyamatosan elfoglalják az üres helyeket. A kizárólagos lakossági parkolóhelyek kijelölésével 1.205 db parkolóhely lett biztosítva a ferencvárosi lakosoknak 18 órától reggel 7 óráig, ami nagyban segíti, hogy a területen élők közterületi parkolóhelyen tudjanak parkolni.

Belső-Ferencváros

Belső-Ferencváros területének elemzéséhez a 101-129. számú háztömbök adatainak vizsgálatára van szükség. 22%-kal több a lakossági engedélyek száma (1.736), mint a közterületi parkolóhelyeké (1.421). Ez alacsonyabb, mint a vizsgált teljes terület értéke (27%). A gépjárművek száma (3.474) pedig 2,4-szerese a közterületi parkolóhelyeknek. Mivel a magánparkolók férőhelyeinek értéke 1.918 db, mindez azt jelenti, hogy a teljes gépjármű-állomány éppen elfér a területen. Az adatbázis számai alapján 135 db gépjárművel több van a területen, ez a teljes gépjármű adat 4%-a. Viszont a módszertani részben leírt adatgyűjtés miatt, ez hibahatáron belül is lehet, akár a gépjármű-szám, akár a felkutatott parkolóhelyszám miatt. Mindezekről függetlenül teljesen egyértelmű, hogy Belső-Ferencváros közterületi parkolóhelyeit egészen fel lehet tölteni a helyi lakosok gépjárműveivel. Ennek legfontosabb oka, hogy arányaiban alacsonyabb a magánparkolóhelyek száma, mert a teljes parkolóhely-állomány (3.854) mindössze 50%-át teszik ki (1.918), míg a másik városrészben ez 72,5%.

Ezen a területen a sűrű beépítettség, és az a tény, hogy a lakóházak többségének nincsen privát parkolója azt jelenti, hogy a parkolóhelyek számát nem lehet növelni. A parkolást viszont nehezíti, hogy munkaidőben hiába távozik a gépjárművek egy része, helyükre legalább ugyanannyi érkezik. Belső-Ferencváros parkolási problémáit erősíti, hogy az Önkormányzat, a Kormányablak, és a Nagy Vásárcsarnok is jelentős forgalmat bonyolít le. Mivel a jelenlegi szabályozás alapján ezen a területen minden ferencvárosi lakossági engedéllyel rendelkező gépjármű szabadon parkolhat, ez tovább növeli a terület parkolási telítettségét. A 3. ábra bemutatja Belső- és Középső-Ferencváros adatainak a teljes vizsgált területhez (100%) való százalékos arányát.

3. ábra – Belső- és Középső-Ferencváros százalékos adatarányosítása

Középső-Ferencváros

Középső-Ferencváros területének elemzéséhez a 001-063. számú háztömbök adatainak vizsgálata szükséges. Ezen a területen a közterületi parkolóhelyszámhoz (2.867) képest jelentősen 30%-kal több lakossági engedély (3.747) került kiadásra. Ez 8%-kal magasabb, mint Belső-Ferencváros értéke. A 8.726 darabos gépjármű-állomány 3-szorosa a közterületi parkolóhelyeknek, azaz ezen a területen arányaiban több jármű szorul magán parkolóhelyre. A közterületi és magán parkolóhelyek száma magas, 12.046 db, ami abból következik, hogy a területen magas a privát parkolóhelyek száma (9.179), ennek pedig az új vagy újabb építésű lakóházak és a tömbrekonstrukció az oka. Ezekben a lakóházakban, ugyan különböző szabályozottság mellett, de már szükséges volt parkolóhelyeket építeni, ami valamelyest javított a parkolási helyzeten. Az adatok alapján éppen elegendő hely lenne a gépjárművek elhelyezésére a magán parkolóhelyeken. Ennek ellenére láthatóan a helyi lakosok is nagy számban parkolnak a közterületeken. Ennek oka az lehet, hogy nem minden magán parkolóhely kihasznált (pl. mert nem vásárolták meg). Mivel mindkét városrészben lényegében azonos módon, 1,4 gépjármű jut egy adózóra, az adatokból az következik, hogy a magán parkolóban elsősorban a második gépjárművet tárolják, az első járművek jelentős része lakossági engedéllyel az „utcán” várakozik.

4. ábra - Középső-Ferencváros, Közterületi és privát parkolóhelyek százalékos aránya a gépjárművek számával együtt 100%-ra vetítve

Középső-Ferencváros parkolási helyzetét az adatsorok alapján úgy lehet jellemezni, hogy a magas gépjármű-szám ellenére azok elhelyezésére lenne lehetőség a háztömbök magán parkolóhelyein, de a lakosság a gépjárművek egy részét nem tudja (mert nem vásárolta meg a parkolóhelyet; vagy csak egy járműnek van ott helye, de van egy második gépjárműve is), vagy nem akarja máshol elhelyezni, ezért azokkal a közterületi parkolóhelyeken áll. Az is fontos adat, hogy a magánparkolók eloszlása és kapacitása rendkívül heterogén. Ahogy a 4. ábra színskálája mutatja, egyes háztömbökben van annyi magán parkolóhely, ami képes elnyelni a teljes gépjárműállományt, egy második csoportban nagyjából azonos a magán parkolóhelyek és a járművek száma, végül a harmadik csoportban egyáltalán nincs, vagy alig van magán parkoló. Ezért általánosságban megállapítható, hogy ezen a területen sem könnyű parkolóhelyet találni. Figyelembe kell még venni azt is, hogy Belső-Ferencváros telítettsége miatt egyes járművekkel kénytelenek átparkolni Középső-Ferencvárosba, valamint, hogy a Thaly Kálmán utca – Dandár utca parkolási zónahatár, így a Ferenc körüttől távolabbi területek azért kapnak nagyobb terhelést, mert az engedéllyel nem rendelkezők igyekeznek az olcsóbb díjfizetési zónában várakozni.

Megállapítások az egyes háztömbök és részterületek vizsgálatakor

Közterületi parkolóhelyek

Az 1. számú mellékleten lévő térkép csak a közterületi parkolóhelyek számát mutatja be, háztömbönként. Nehéz egy-egy háztömböt összehasonlítani egymással, hiszen azok mérete olykor teljesen különböző, valamint a háztömb vizsgálati meghatározása miatt előfordulnak olyan torzító esetek, mint pl. a 12. számú háztömb, amelyhez csak 7 db közterületi parkolóhely tartozik, mert a határoló közterületek (Berzenczey u., és Bokréta u.) háztömbhöz tartozó részén nincsenek parkolóhelyek, míg a közterület, az utca másik oldalán vannak, de azok már egy-egy másik háztömbhöz tartoznak, a 9. és a 15. számúhoz. Annak ellenére, hogy tisztában kell lenni az adatbázis ilyen jellegű torzításaival, az összes háztömböt vizsgálva már lehetséges megállapításokat tenni.

Belső-Ferencvárosban a belső utcákon, a Ráday és Lónyay utca közötti területen magasabb a parkolóhelyek száma, míg a külső területeken a Közraktár és a Lónyay utca között kevesebb. A z Üllői út és a Ráday utca közötti szakaszokon a Ferenc körút felé emelkedik a parkolóhelyek száma. A Vámház körút felőli belső részeken alacsonyabb, a Ferenc körút felőli részeken magasabb a parkolóhelyek száma.

Középső-Ferencvárost markánsan tagolja a Mester utca. A Duna és a Mester utca közötti szakasz jellemzője, hogy belülről (Ferenc krt.) dominánsan emelkednek a parkolóhelyek kifelé haladva (Haller utca). Az is jellegzetes, hogy a belső oldalon, a Mester utca felé több a várakozóhely a közterületeken, mint a külső oldalon, a Soroksár út felé.

Az Üllői út felőli területet, parkolási szempontból érdemes a Thaly Kálmán utcánál két részre bontani, mert az utcától befelé eső rész a drágább, A tarifazónához tartozik, míg a Haller utca felőli terület az olcsóbb, B zónához. Középső-Ferencváros A zónájában az alábbi tendencia azonosítható: legkevesebb közterületi parkolóhely az Üllői út és a Tűzoltó utca közötti területen van, ennél magasabb számot találni a Tompa / Balázs Béla utca és a Mester utca között, végül, a legtöbb „utcai” parkolóhely a középső részen, a Tűzoltó utca és a Tompa / Balázs Béla utca között található. A Ferenc körüttől a Thaly Kálmán utcáig haladva nincs lényeges különbség, a parkolóhely szám lassan emelkedik, de ez a háztömbök méretére is igaz. Kiugró eredményt csak a 20. sz. háztömbben (87 db) találni, a Balázs Béla – Thaly Kálmán – Mester – Viola utca által határolt területen.

Végül Középső-Ferencváros Thaly Kálmán utca és Haller utca közötti szakaszának érdekessége, hogy a korábbi tendenciával szemben, ezen a terültrészen az Üllői út melletti háztömbökhöz tartozik a legtöbb közterületi parkolóhely. Ezen a részen éppen a belső területen (Tűzoltó utca – Balázs Béla utca) találni kevesebb parkolóhelyet, végül a Balázs Béla utca és a Soroksári út között egy kicsit emelkednek a parkolóhelyek. A Thaly Kálmán utcától a Haller utca felé vizsgálva a tömböket az összes parkolóhely szám némileg csökken, de ez elsősorban abból adódik, hogy a városrész alakja miatt a tömbök száma is csökken.

Közterületi és magán parkolóhelyek összesített száma

A közterületi parkolóhelyek száma önmagában csak arra a következtetésre jó, hogy ténylegesen hány személygépkocsi tud parkolni egy adott háztömb körül. Viszont arra, hogy a területen élő, helyi lakosok hol tudnak parkolni, úgy lehet választ kapni, ha az egyes épületekben lévő magán parkolóhelyek is vizsgálat alá kerülnek. A 2. számú mellékleten lévő térkép jelöli a közterületi parkolóhelyeket (kék színnel), valamint a közterületi és magán parkolóhelyek összegét is (zöld színnel). Ez az új, összesített parkolóhely szám (ebben a szakaszban parkolóhelyen a közterületi és a magán helyek összegét értjük) azt mutatja meg, hogy mennyi a gépjármű befogadóképessége az egyes háztömböknek, területeknek, azaz a helyiek hány parkolóhelyet tudnak igénybe venni saját gépjárműveik tárolására.

Belső-Ferencvárosban területi alapon sokkal kevésbé markánsak a parkolóhely számok. Az Üllői úttal és a Ferenc körúttal határos háztömbök egy kivételével masszív 100 hely fölötti értékekkel rendelkeznek. A Ráday és a Lónyay utca közötti szakaszon vannak magas és alacsony parkolóhely értékek is. A Lónyay utca és a Duna közötti szakaszon szignifikánsabban alacsony a parkolóhelyek száma, egy-egy kivételtől eltekintve. Nincs olyan fokú parkolóhely szám ingadozás a Vámház körúttól a Ferenc körútig, ami alapján valamilyen tendencia megállapítható lenne.

Középső-Ferencváros Mester utca és Duna közötti szakaszának jellemzője, hogy a Ferenc körúttól a Tinódi utcáig jelentősen kevesebb a parkolóhely. Viszont a Tinódi utca és a Haller utca között kifejezetten magas parkolóhely értékeket lehet mérni.

Az Üllői út – Thaly Kálmán utca – Mester utca – Ferenc körút által határolt területen az Üllői út felől a Mester utca felé haladva folyamatosan növekszik a parkolóhelyek száma. Ugyanígy, a Ferenc körúttól a Thaly Kálmán utcáig haladva lassan emelkedik a parkolóhelyek száma.

Végül, az Üllői út – Haller utca – Mester utca – Thaly Kálmán utca által határolt részen az látszik, hogy a Haller utcával határos háztömbökben alacsonyabb a parkolóhelyek száma. Az Üllői úttal határos háztömbökben magas parkolóhely számot lehet érzékelni, kivéve a Thaly Kálmán és a Lennhossék utca között. A terület többi részén háztömbről háztömbre haladva teljesen különböző értékeket lehetett mérni.

Díjfizető parkolóhelyek

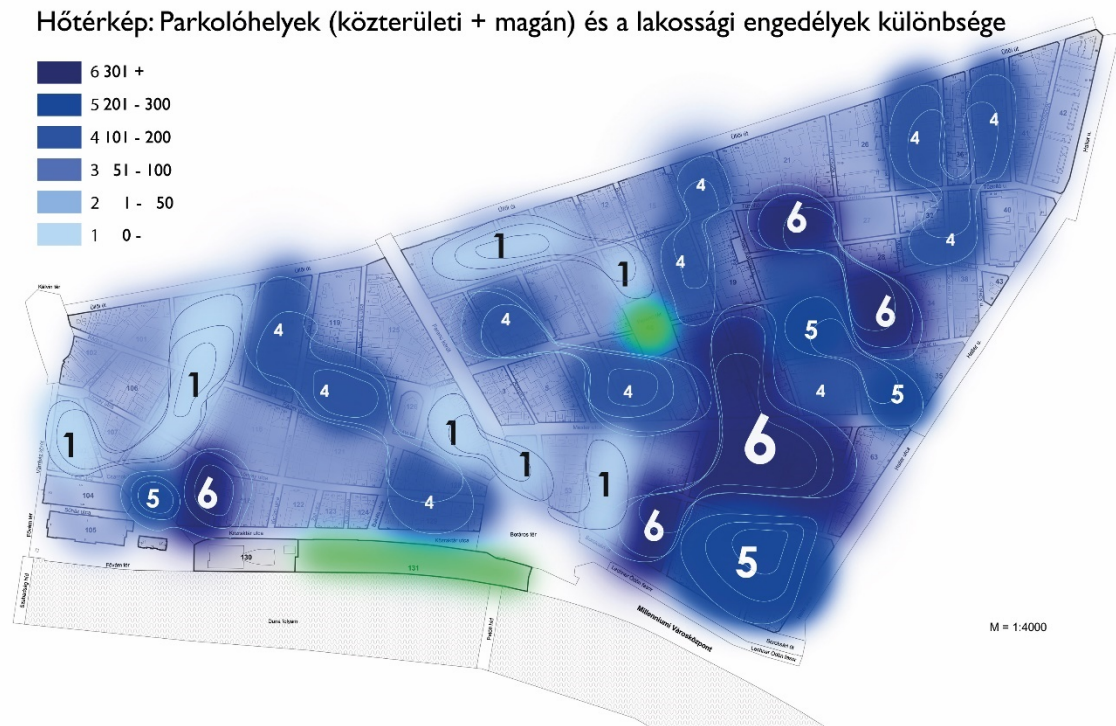
Mindkét városrészben minimális a magánterületen lévő, de térítés ellenében a közforgalom számára megnyitott parkolóhelyek száma, beleértve a foghíjtelkeken kialakított fizető parkolóhelyeket is. A 3. számú mellékleten lévő térkép jelöli ezeket a parkolóhelyeket (piros színnel). Ezek mind elhelyezkedésükben, mint befogadóképességükben összevisszaságot mutatnak, de olyan minimális a számuk (1.129), hogy a teljes parkolóhely számnak (16.514 db) (közterület, magán, díjfizető) mindössze 6%-át teszik ki, és érdemben nem tudják befolyásolni a parkolási helyzetet.

A parkolóhelyek és a lakossági engedélyek kapcsolatának bemutatása

A parkolóhelyek és a lakossági engedélyek kapcsolatát a 4. számú mellékleten lévő térkép mutatja be. A parkolóhelyek (parkolóhelyen ebben a szakaszban is a közterületi és magán helyek összegét értjük) és a kiadott lakossági engedélyek számának különbsége ugyan csak egy elméleti érték, de térképre vetítve tovább

tudja árnyalni az egyes városrészekre jellemző helyzetet. Alapvetően azt mutatja meg, hogy hány szabad parkolóhely marad a kiadott lakossági engedélyekhez képest. A térkép színárnyalatokkal mutatja be az egyes háztömbök értékeit. Ezen a térképen elsősorban nem is az egyes háztömbökre kiszámolt pontos értékek a legfontosabbak, mert azt egy-egy magánparkoló, közterületi parkoló elhelyezkedés (pl. az ellentétes oldalon) befolyásolhatja, hanem az értékek sávos megadása miatt, az azokat megjelenítő színek alapján kirajzolódó mintázatok, amelyek alapján viszont már tendenciákat lehet azonosítani.

Belső-Ferencváros térképére tekintve, összehasonlítva Középső-Ferencvárossal, szembetűnő, hogy a parkolóhelyek és a kiadott engedélyek száma alapján sokkal kevesebb parkolóhely van a városrészben (azaz sokkal világosabb kék színűek a háztömbök). Az egyetemi épülettömb kivételével, ami jelentősen torzítja az adatokat, ezeken a területeken alacsonyabb a szabad parkolóhelyek száma. Nem lehet megállapítani tendenciákat.

5. ábra - Hőtérkép: Parkolóhelyek (közterületi + magán) és a lakossági engedélyek különbsége

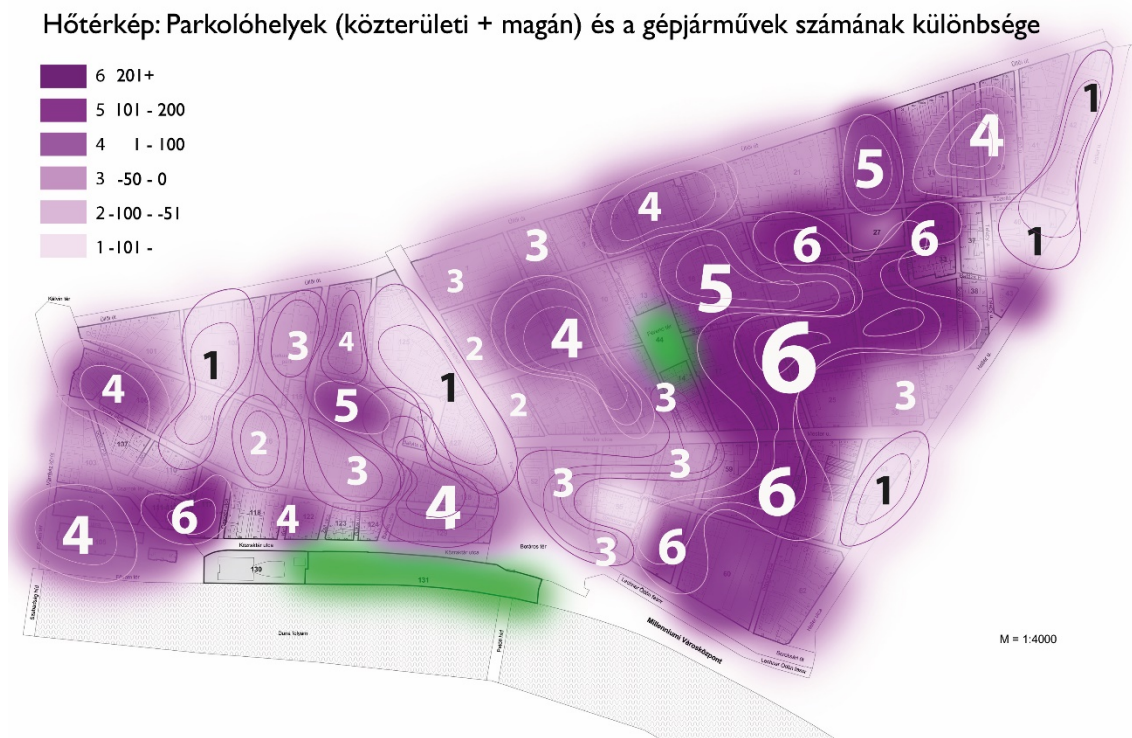
Középső-Ferencváros Mester utcától a Dunáig terjedő szakaszán a Ferenc körüti rész, ahol az engedélyekhez képest kevés a parkolóhely, tehát ezen a részen lehet a legnehezebben parkolóhelyeket találni, és az itt élőknek messzebb kell parkolniuk. Ezzel szemben az Ipar utca és a Drégely utca között, a nagy számú privát parkolóhely miatt, a lakossági engedélyekhez képest sokkal több szabad parkolóhely van, így ezen a területen nagyobb eséllyel lehet parkolóhelyet találnia az előbbi, alacsony parkolóhely számú területről érkezőnek.

A Ferenc körút és a Thaly Kálmán utca közötti részt elemezve azt lehet megállapítani, hogy a Ferenc körút – Üllői út sarokból indulva a Mester utca – Thaly Kálmán utca sarok felé haladva erőteljesen növekszik az elfoglalható parkolóhelyek száma a lakossági engedélyekhez viszonyítva. A Bokréta, Balázs Béla, Thaly Kálmán, Mester utcai legerősebb negyed követően a Tűzoltó, Páva, Thaly Kálmán, Mester utcai negyed némileg alacsonyabb értékeket produkál.

A Haller utca és a Thaly Kálmán utca közötti területen jobb a parkolási helyzet, csak a Haller utca felőli szakaszon alacsonyabbak a számok, az Üllői út felőli háztömbök is jól ellátottak. Mégis, leginkább a városrész magjában vannak elfoglalható parkolóhelyek a lakossági engedélyekhez képest.

A parkolóhely- és a gépjármű számadatok bemutatása

A parkolóhely- és a gépjármű számadatok bemutatását az 5. számú mellékleten lévő térkép jeleníti meg. Parkolóhelyeken továbbra is a lakossági és a magán parkolóhelyek összegét értjük, mivel csak közterületi parkolóhelyekkel nem lenne érdemes foglalkozni, hiszen a gépjárművek egy nagy részét a privát parkolóhelyeken tárolják. A térkép színskálája alapján tovább lehet finomítani az egyes városrészekre jellemző állapotot. Alapvetően azt mutatja be, hogy a helyi lakóközösséghez tartozó gépjárművek a magán parkolóhelyeken és a közterületi parkolóhelyeken hogyan férnek el, mennyi parkolóhely marad az egyes háztömbökben. Mivel jelen felmérés alapján nem tudjuk pontosan milyen a privát parkolóhelyek kihasználtsága, ezért a parkolóhely számok arányaikban jól szemléltetik a trendeket, még akkor is, ha maguk az egyes háztömbökhöz tartozó számok nem teljesen pontosak.

6. ábra - Hőtérkép: Parkolóhelyek (közterületi + magán) és a gépjárművek számának különbsége

A gépjármű-számhoz viszonyított parkolóhely szám Belső-Ferencvárosban a következőket mutatja. A Ferenc körút felőli oldalon végig nagy parkolóhely hiánnyal kell számolni, csakúgy, mint az Üllői út felőli szakaszon, a Kinizsi utca – Hőgyes Endre utcai tömb kivételével. Az Erkel utca és Köztelek / Mátyás utca közötti szakasz szintén a legalacsonyabb parkolóhely számokat mutatja. Végig a belső részekben, a Ráday és a Lónyay utca közötti szakaszon is kevés a parkolóhely a gépjárművek számához viszonyítva. Itt hiába magas a relatív parkolóhely szám, ha sok a gépjármű, és nincs elég hely a háztömbök között várakozni. A Bakáts tér környékén

jobb a helyzet, azokat viszont a szomszédos, rosszabb helyzetű háztömbökből telítik meg a gépjárművek, ráadásul az ügyintézés miatt ezen a területen és a Nagy Vásárcsarnok környékén is nagy az érkező forgalom.

A Mester utcától a Duna felé hasonló a helyzet, mint a lakossági engedélyekhez viszonyított parkolás esetében. Az Ipar utca és a Drégely utca között a legmagasabb a parkolóhely szám, a magánparkolók miatt, viszont a Ferenc körút és a Haller utca mellett is rosszabbak a számok.

Az Üllői út és Mester utca közötti részen a Bokréta utca és a Thaly Kálmán utca közötti terület erős parkolóhely többlettel rendelkezik, de csak azért, mert ez a terület magas privát parkolóhely számokkal rendelkezik. Az Üllői út és a Ferenc körút felőli területeken viszont parkolóhely hiány van, a Tompa utca mellett pedig némi parkolóhely többlet.

A Thaly Kálmán utcától a Haller utca felé eső területen a belső szakaszon, a Tűzoltó – Sobieski J. utca – Gát utca által határolt negyedben magas a parkolóhely többlet. Az Üllői út felől ennél alacsonyabbak az értékek, továbbá a Haller utcában végig, majd onnan a Mester utcába fordulva is jelentős parkolóhely hiányt lehet bemutatni. A Mihákovics és a Haller utca közötti szakaszon a magas házakban többen élnek, és több a gépjármű, ezért hiába a nagy parkolók, ezen a szakaszon jelentős a parkolóhely hiány.

Parkolóhely telítettség a lakossági engedélyek és a gépjárművek számának arányosításával

Parkolóhelyek háztömbszintű telítettségét a lakossági engedélyek és a gépjárművek számának arányosításával a 6. számú mellékleten lévő térkép szemlélteti. Ez a térkép azt mutatja meg, hogy a lakossági engedélyek és a gépjárművek száma alapján, arányaiban 1 közterületi parkolóhelynek milyen a telítettsége. Ha ez az érték 1,00 akkor 1 db parkolóhelyet 1 db gépjármű foglal el. Értelemszerűen, minél kisebb az érték, annál alacsonyabb a kihasználtság, és minél magasabb, annál több gépjármű foglal el egy helyet. Ennél a térképnél is jelezni kell, arról nincs információnk, hogy a magán parkolóhelyeknek mekkora a kihasználtsága. Ezért 100%-kal számoltunk a háztömböknél, ami azt jelenti, hogy a bemutatott számokhoz képest erősebben telítettek a parkolóhelyek. Ennek ellenére összességében jól lehet mérni, hogy hol telítettebbek és hol kevésbé telítettek a parkolóhelyek. A tényleges parkolási telítettséget természetesen az is befolyásolja, hogy a helyi lakóközösség gépjárművei mellett milyen számban érkeznek kívülről a várakozó gépjárművek. A jelen elemzés a helyi gépjárművek által okozott terhelést tudja bemutatni. A sötétzöldtől (a legkevésbé telített parkolóhelyektől) a sötétkélig (a legtelítettebb helyekig) terjedő színskála szemléletesen mutatja be az állapotokat.

Belső-Ferencváros kettősségét jól jellemzik a számok. A legkevésbé feltöltött parkolóhelyeknek a Nagy Vásárcsarnok környékén, illetve a Bakáts téren és az Önkormányzat környékén kellene lennie. Viszont itt a legerősebb a külső forgalom, a piacra járók és az ügyeket intézők miatt. Ráadásul a Ferenc körút felőli részen eleve túltelítettek a parkolóhelyek, ezért a ferencvárosi lakosság is ezen a részen tud parkolóhelyeket találni. A Ráday és a Lónyay utca közötti középső szakaszon nagyobb az alap terheltség, míg a Vámház körút és a Ferenc körút felőli végeken jobb a helyzet. Mivel a belső területek a legtelítettebbek, ezért onnan a szabadabb területek felé kényszerülnek a gépjárművek. Az ide érkező külsős gépjárművek

okozta extra terhelés pedig végképp telíti a rendelkezésre álló parkolóhelyeket, amelyek közel 100%-os kihasználtságúak egy-egy munkanapon.

Középső-Ferencváros Soroksári út és Mester utca közötti területe is markánsan két részre osztható. A Ferenc körút és az Ipar utca közötti terület alapvetően túlszűfolt, míg az Ipar utcától a Drégely utcáig alacsonyabb a parkolóhelyek alap foglaltsága. A Haller utca mellett ismét romlanak a számok. A terület külső részéből ezért befelé kell mozognia sok helyi gépjármű tulajdonosnak, hogy parkolóhelyet találjon.

Középső-Ferencváros vizsgált másik részét ezúttal érdemes egységében elemezni, mert nem a Thaly Kálmán utca és a zónahatár alakít ki jellegzetes különbségeket. A Ferenc körút felé eső belső területek a Bokréta utcáig jól elkülönülnek a további részekről. Amíg a közvetlenül a Ferenc körút mellett található, valamint az Üllői úttal határos háztömböknél a parkolóhelyek túltelítettek, az Angyal utcától a Berzenczey utcáig kisebb a telítettség. Így a városrész széle felől folyamatosan befelé áramlanak a helyi gépjárművek, hogy parkolóhelyeket találjanak.

A Bokréta utcától kifelé haladva az Ernő és a Telepy utca vonaláig a legjobb a telítetlen parkolóhelyek száma. Ezen belül a Tűzoltó utca – Sobieski J. utca – Gát utca által határolt területen a legjobbak, ettől kifelé pedig némileg romlanak. Ezért a Haller utca felől, ahol kevesebb a szabad parkolóhely, ezekbe a belső utcákba szorul sok helyi gépjárműtulajdonos is, amikor parkolni szeretne. Illetve, a kívülről érkezők is ezeken a belső szakaszokon tudnak parkolóhelyeket találni és telíteni azokat.

A létrejött adatbázis segítséget tud nyújtani minden olyan további elemzéshez, projekthez, amelyek közlekedés-szabályozással, építésüggyel, parkolás-szabályozással, mobilitási, mikromobilitási, valamint az ezekkel összefüggő környezetvédelmi kérdésekkel foglalkozik.